ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2004 *2009*

Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων
Επιτροπή Νομικών Θεμάτων

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

της κοινής δημόσιας ακρόασης

των επιτροπών

LIBE και JURI

σχετικά με

την ευρωπαϊκή συνεργασία σε θέματα αστικού δικαίου
- τις υποχρεώσεις διατροφής
- το διαζύγιο και το δικαστικό χωρισμό

Τρίτη 11 Σεπτεμβρίου 2007

10 π.μ. έως 12.30 μ.μ.
3 μ.μ. έως 6.30 μ.μ.

κτήριο Paul-Henri Spaak (PHS) – αίθουσα 5B001

Βρυξέλλες

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αυτό που λείπει σήμερα από την Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ένα κοινό, εναρμονισμένο σύστημα αναγνώρισης και. εφαρμογής των αποφάσεων για τη χορήγηση διατροφής. Ήδη τα πορίσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στο Τάμπερε διατυπώνουν το αίτημα για την καθιέρωση ειδικών κοινών διαδικαστικών κανόνων για την απλοποίηση και επίσπευση διασυνοριακών διενέξεων σε θέματα που αφορούν υποχρεώσεις χορήγησης διατροφής και καλούν για την άρση των ενδιάμεσων μέτρων που χρειάζονται για την αναγνώριση και την εφαρμογή σε ένα κράτος μέλος μιας απόφασης που ελήφθη σε ένα άλλο κράτος μέλος. Επίσης και το πρόγραμμα κοινής αναγνώρισης σε θέματα αστικού δικαίου της 30ής Νοεμβρίου 2000[1] ζητούσε την κατάργηση της διαδικασίας εκτελεστότητας (exequatur) σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής. Η σπουδαιότητα αυτού του προγράμματος επιβεβαιώθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το Νοέμβριο του 2004 με το «πρόγραμμα της Χάγης», και με το κοινό σχέδιο δράσης που υλοποιεί το πρόγραμμα της Χάγης με συγκεκριμένα μέτρα και που αναφέρει ρητά τις «υποχρεώσεις διατροφής» ως ένα από τα θέματα. Για το λόγο αυτό η Επιτροπή υπέβαλε στις 15 Δεκεμβρίου 2005 πρόταση κανονισμού για τα δικονομικά θέματα, το ισχύον δίκαιο, την αναγνώριση και εφαρμογή αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα που αφορούν τις υποχρεώσεις διατροφής[2].

Κύριος στόχος της πρότασης είναι η άρση των νομικών εμποδίων που αποτρέπουν την είσπραξη της διαστροφής από έναν πολίτη που κατοικεί σε άλλο κράτος μέλος. Ο κανονισμός αποσκοπεί στην ταχεία και (γενικά) ατελή καταβολή της διατροφής. Με την ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς, έχουν αυξηθεί αισθητά οι διασυνοριακές μετακινήσεις των προσώπων και με αυτές και τα προβλήματα που αφορούν τους συντρόφους των μεταναστών, ιδίως στα νέα κράτη μέλη, των οποίων οι πολίτες απολαύουν των δικαιωμάτων της ελεύθερης διακίνησης προσώπων. Ταυτόχρονα, το διαζύγιο και ο δικαστικός χωρισμός παρουσιάζουν αυξητικές τάσεις σε ολόκληρη την Ένωση.

Κατά την προετοιμασία της θέσης του σχετικά με την πρόταση κανονισμού, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο παρακολουθεί προσεκτικά το έργο της Διάσκεψης της Χάγης για το Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο και οι τοποθετήσεις του πρέπει να συνάδουν και να αντιστοιχούν με το κείμενο της Ε.Ε.Οι εισηγητές επιθυμούν ωστόσο να τονίσουν ότι ταυτόχρονα, η Ε.Ε. χρειάζεται κατά την άποψή τους και τη δική της ρύθμιση στο θέμα αυτό. Δεδομένου του εύρους των προβλημάτων που συνδέονται με την είσπραξη της διατροφής και την αυξητική τους τάση, είναι πρόδηλο ότι η Ε.Ε. χρειάζεται έναν μηχανισμό για την αποτελεσματική προσέγγιση αυτών των προβλημάτων στην ΕΕ.

Η πρόταση ικανοποιεί μια πιεστική ανάγκη της σύγχρονης κοινωνίας, συγκεκριμένα τη βελτίωση της θέσης των δικαιούχων της διατροφής που είναι πρώτα και κύρια τα παιδιά. Ο αυξανόμενος αριθμός των ζευγαριών σε διάσταση, σε συνδυασμό με την αυξανόμενη κινητικότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, προκαλεί αναπόφευκτα αύξηση διασυνοριακών δικαστικών διενέξεων με στόχο την επιδίκαση διατροφής. Η αύξηση της αποτελεσματικότητας

[1] ΕΕ C 12 της 15.1.2001
[2] COM (2005) 649 τελ.

στην είσπραξη της διατροφής θα βελτίωνε συνεπώς τις συνθήκες ζωής και εκπαίδευσης πολλών παιδιών. Από τη στιγμή που λαμβάνεται η απόφαση, θα λαμβάνονται μέτρα για να εξασφαλίζεται ότι η απόφαση θα αναγνωρίζεται σε όλα τα κράτη μέλη χωρίς άλλες διατυπώσεις. Αυτό που αποτελεί σήμερα τη μεγάλη διαφορά είναι το γεγονός ότι ο δικαιούχος της διατροφής θα επωφελείται από το νέο κανονισμό όσον αφορά τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων του.

10 – 10.25 π.μ.
ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

- κ. Jean-Marie CAVADA, Πρόεδρος της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (5 λεπτά)

- κ. Genowefa GRABOWSKA, εισηγήτρια για τις υποχρεώσεις διατροφής (10 λεπτά)

- κ. Diana WALLIS, συντάκτρια γνωμοδότησης για τις υποχρεώσεις διατροφής (10 λεπτά)

10.25 – 11.35 π.μ.
ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

ΤΟ ΙΣΧΥΟΝ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η πρώτη συνεδρίαση αποσκοπεί στην παρουσίαση της ισχύουσας κατάστασης όσον αφορά τις υποχρεώσεις διατροφής από νομική άποψη. Ασχολείται με θέματα όπως: Ποιος είναι ο στόχος της πρότασης κανονισμού για τις υποχρεώσεις διατροφής και ποιες είναι οι κυριότερες διατάξεις; Πώς συμβιβάζεται το σχέδιο κανονισμού με το πλαίσιο της Διάσκεψης της Χάγης, ποιες είναι οι αντιστοιχίες και ποιες οι διαφορές;

Νομικό πλαίσιο

Παρουσίαση από την **κ. Karen VANDEKERCKHOVE,** εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, των ***σημαντικότερων σημείων της πρότασης*** (10 λεπτά)

Παρουσίαση από τον **κ. Paulo GUERRA,** πρόεδρο της επιτροπής για θέματα αστικού δικαίου (υποχρεώσεις διατροφής) του Συμβουλίου**, *του ισχύοντος πλαισίου στο Συμβούλιο και των προβλεπόμενων εξελίξεων*** (10 λεπτά)

Παρουσίαση από τον **κ. Joaquin BAYO DELGADO,** Ευρωπαίο Βοηθό Επόπτη Προστασίας Δεδομένων, για την ***προστασία των προσωπικών δεδομένων σε σχέση με πληροφορίες που αφορούν τις υποχρεώσεις διατροφής*** (10 λεπτά)

Παρουσίαση από τον **Καθηγητή William DUNCAN** της Διάσκεψης της Χάγης για το Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο και ***των εξελίξεων στο πλαίσιο της Διάσκεψης της Χάγης*** (10 λεπτά)

Παρουσίαση από την **Καθηγήτρια Stefania BARIATTI,** Πανεπιστήμιο του Μιλάνο, σχετικά με ***τη σχέση μεταξύ της πρότασης για τις υποχρεώσεις διατροφής και του έργου που έχει τελεσθεί στο πλαίσιο της Διάσκεψης της Χάγης για το Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο*** (10 λεπτά)

Συζήτηση (20 λεπτά)

11.35 π.μ. – 12.30 μ.μ.
ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

Η δεύτερη συνεδρία θα εστιαστεί στην κατάσταση που επικρατεί στην πράξη όσον αφορά τις υποχρεώσεις διατροφής.Οι υποχρεώσεις διατροφής, δυστυχώς, σε πολλές περιπτώσεις, δεν εκτελούνται. Τα άτομα που οφείλουν να καταβάλλουν τη διατροφή φαίνεται να καταβάλλουν ορισμένες φορές κάθε προσπάθεια για να αποφύγουν την πληρωμή. Αφετέρου, οι δικαιούχοι ζουν συχνά υπό συνθήκες ένδειας και δεν έχουν αρκετά χρήματα για να επιζήσουν. Τα προβλήματα αυτά είναι πιο δύσκολο να διευθετηθούν όταν ο οφειλέτης ζει στο εξωτερικό.

Παρουσίαση από την **κ.Beate MIRSKA,** εκπρόσωπο της πολωνικής ΜΗΚΥΟ που ασχολείται με τις υποχρεώσεις διατροφής ***σχετικά με τα πρακτικά προβλήματα που σχετίζονται με τις υποχρεώσεις διατροφής*** (10 λεπτά)

Παρουσίαση από την **κ. Anna SZUL-SZUWALA,** δικηγόρο εκπρόσωπο ατόμων με ***προβλήματα στην είσπραξη της διατροφής*** (10 λεπτά)

Παρουσίαση από τον **κ. Andrea WOELKE,** εκπρόσωπο του Δικηγορικού Συλλόγου της Αγγλίας και της Ουαλίας, Λονδίνο (10 λεπτά)

Συζήτηση (25 λεπτά)

12.30 – 3 μ.μ. ΓΕΥΜΑ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΔΙΑΖΥΓΙΟ ΚΑΙ ΝΟΜΙΜΟΣ ΧΩΡΙΣΜΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η αυξανόμενη κινητικότητα εντός της Ε.Ε. έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση του αριθμού «διεθνών» γάμων, στους οποίους οι σύζυγοι είναι διαφορετικής ιθαγένειας, ζουν σε διαφορετικά κράτη μέλη, ή ακόμη ζουν σε ένα κράτος μέλος του οποίου δεν είναι υπήκοοι. Σε περίπτωση που ένα τέτοιο «διεθνές » ζευγάρι αποφασίσει να χωρίσει, μπορεί να βρίσκουν εφαρμογή πολλά διαφορετικά νομοθετικά πλαίσια.

Μέχρι τώρα, θέμα «διεθνές» ζευγάρι που επιθυμεί διαζύγιο, υπάγεται στις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 (γνωστού ως «Βρυξέλλες ΙΙ(α)»), σύμφωνα με τις οποίες οι σύζυγοι μπορούν να επιλέξουν μεταξύ πολλών νομοθετικών πλαισίων. Αφής στιγμής μια διαδικασία γαμικής διαφοράς φθάνει ενώπιον των δικαστηρίων ενός κράτους μέλους, το εφαρμοστέο δίκαιο καθορίζεται βάσει των εθνικών κανόνων ιδιωτικού διεθνούς δικαίου του εν λόγω κράτους, οι οποίοι βασίζονται σε πολύ διαφορετικά κριτήρια.

Για να αποφευχθεί αυτή η νομική αβεβαιότητα και η έλλειψη προβλεψιμότητας , καθώς και για να επισπευσθεί η προσφυγή στα ένδικα μέσα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε πρόταση για την αντιμετώπιση των προβλημάτων, μεταξύ άλλων με την παροχή στους διαδίκους της δυνατότητας επιλογής του δικαστηρίου και του εφαρμοζόμενου νόμου κοινή συναινέσει.

Η δυνατότητα επιλογής του δικαστηρίου και του εφαρμοζόμενου νόμου θα οδηγήσει προφανώς σε αυξημένη αποτελεσματικότητα για τους συζύγους που θα το συμφωνήσουν. Εντούτοις, υπάρχουν και ορισμένες αρνητικές συνέπειες, ειδικότερα για τα "ευάλωτα μέρη". Για το λόγο αυτό, εξετάζεται ο τρόπος διασφάλισης ότι και τα δύο μέρη θα έχουν πλήρη επίγνωση των συνεπειών της επιλογής τους για το εφαρμοστέο δίκαιο και το αρμόδιο δικαστήριο.

Επιπλέον, εφιστάται η προσοχή σε καταστάσεις όπου δεν υπάρχει συμφωνία μεταξύ των συζύγων. Για αυτές τις περιπτώσεις, το σεμινάριο εστιάζει σε κριτήρια για την επιλογή του εφαρμοζόμενου νομοθετικού πλαισίου όταν υπάρχει διάσταση απόψεων.

Ο κανονισμός «Βρυξέλλες ΙΙ(α)» προβλέπει τεκμαρτή αναγνώριση κάθε δικαστικής απόφασης που λαμβάνεται σε κράτος μέλος. Ωστόσο, υπάρχουν πολλοί λόγοι μη αναγνώρισης τους οποίους προβλέπει αυτός ο κανονισμός. Ένας από αυτούς, που τον αναφέρει και με πρόταση, είναι η ρήτρα δημόσιας πολιτικής. Το σεμινάριο ασχολείται με το ρόλο της ρήτρας δημόσιας πολιτικής σε διαδικασίες έκδοσης διαζυγίου και δικαστικού χωρισμού.

3 – 3.20 μ.μ.
ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

- **κ. Evelyne GEBHARDT,** εισηγήτρια του για το διαζύγιο και το δικαστικό χωρισμό (10 λεπτά)
- **κ. Carlo CASINI,** συντάκτης γνωμοδότησης για το διαζύγιο και το δικαστικό χωρισμό (10 λεπτά)
-

3.20 – 3.55 π.μ.
ΤΡΙΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

Η συνεδρίαση αυτή επικεντρώνεται στα προβλήματα της ισχύουσας κατάστασης σε θέματα γάμου και στις λύσεις που προσφέρει η πρόταση.

Επιπλέον ασχολείται με ειδικά νομικά προβλήματα, και ειδικότερα, εξετάζει καταστάσεις όπου δεν υπάρχει ταύτιση απόψεων μεταξύ των δύο μερών που επιθυμούν το διαζύγιο. Κεντρική ιδέα της πρότασης είναι να εξασφαλιστεί ότι υπάρχει στενή σχέση μεταξύ των δύο πλευρών και της νομολογίας και του εφαρμοζόμενου δικαίου. Η συνεδρίαση στοχεύει στην εξεύρεση των τρόπων εξασφάλισης αυτής της σχέσης, διατηρώντας στο μεταξύ την αναγκαία ευελιξία και την πρόσβαση στα ένδικα μέσα. Πρέπει τα κριτήρια να είναι εναλλακτικά ή ιεραρχικά; Εάν είναι ιεραρχικά, με ποια σειρά πρέπει να απαριθμούνται;

Λαμβάνοντας υπόψη την απόκλιση μεταξύ των διαφόρων νομοθετικών συστημάτων, καθώς και τις διαφορετικές παραδόσεις πρόταση προβλέπει μια ρήτρα δημόσιας πολιτικής. Η συνεδρίαση το ρόλο της ρήτρας δημόσιας πολιτικής στο πλαίσιο της σταδιακής δημιουργίας ενός ενιαίου χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης.

Παρουσίαση από **τον κ. Olivier TELL,** εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ***των σημαντικότερων σημείων της πρότασης*** (10 λεπτά).

Παρουσίαση από **την κ. Helena BOLIEIRO,** πρόεδρο της επιτροπής θεμάτων Αστικού Δικαίου, (Rome III) του Συμβουλίου, ***σχετικά με το ισχύον πλαίσιο στο Συμβούλιο και τις μελλοντικές προβλέψεις*** (10 λεπτά)

Παρουσίαση από τον **Καθηγητή Bruno NASCIMBENE**, Πανεπιστήμιο του Μιλάνο, ***σχετικά με τα κριτήρια επιλογής του εφαρμοστέου δικαίου και του αρμοδίου δικαστηρίου*** (10 λεπτά)

Παρουσίαση από την **Καθηγήτρια Stefania BARIATTI,** Πανεπιστήμιο του Μιλάνο, ***συγκριτικής ανάλυσης των δύο προτάσεων για τις υποχρεώσεις διατροφής και για το διαζύγιο και το νόμιμο χωρισμό*** (10 λεπτά)

Συζήτηση (30 λεπτά)

4.30 – 5.30 μ.μ.
ΤΕΤΑΡΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

Η πρόταση παρέχει στα δύο μέρη περιορισμένη δυνατότητα επιλογής της δικαιοδοσίας και του εφαρμοστέου νόμου. Ωστόσο, είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί ότι δεν θα υπάρχει κατάχρηση αυτής της δυνατότητας επιλογής. Η συνεδρίαση επικεντρώνεται στις πιθανές δυνατότητες προστασίας των «ασθενέστερων μερών » από τέτοια κατάχρηση.

Η πρόταση για θέματα διαζυγίου είναι στενά συνυφασμένη με την πρόταση για τις υποχρεώσεις διατροφής. Για το λόγο αυτό, στο τέλος αυτής της συνεδρίασης θα γίνει σύντομη συγκριτική ανάλυση των δύο προτάσεων.

Παρουσίαση από **την Καθηγήτρια Δρ. Katharina BOELE-WOELKI,** UCERF, Molengraaff Ινστιτούτο Ιδιωτικού Δικαίου, ***σχετικά με τον τρόπο διασφάλισης ότι και τα δύο μέρη θα έχουν πλήρη επίγνωση των συνεπειών της επιλογής τους ως προς το εφαρμοστέο δίκαιο και το αρμόδιο δικαστήριο*** (10 λεπτά)

Παρουσίαση από τον **Δρ. Matteo BONINI BARALDI,** Πανεπιστήμιο της Μπολόνια, ***σχετικά με το ρόλο της ρήτρας δημοσίας τάξης σε σχέση με τις διαδικασίες που αφορούν τα διαζύγια και το νόμιμο χωρισμό*** (10 λεπτά)

Παρουσίαση από **την Καθηγήτρια Stefania BARRIATI** (Πανεπιστήμιο του Μιλάνου) **, *των επιπτώσεων του διαζυγίου σε άλλους τομείς του νομικού δικαίου*** (10 λεπτά)

Συζήτηση (30 λεπτά)

5.30 – 6.30 μ.μ.
ΠΕΜΠΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ

Η συνεδρίαση αυτή θα ασχοληθεί με την αύξηση της γνώσης των εμπλεκομένων (ασκουμένων, δικαστών, κ.λπ.) για τα δικαιώματά τους ώστε να καταστούν πιο αποτελεσματικοί οι μηχανισμοί, και με το ερώτημα εάν το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Κατάρτισης Δικαστών μπορεί να διαδραματίσει κάποιο ρόλο αφού προσφέρει τις σημαντικότερες δυνατότητες επιμόρφωσης στην Ε.Ε.

Παρουσίαση από **την κ. Benedetta VERMIGLIO, συντονίστρια ανταλλαγών μεταξύ ασκουμένων και αρμοδίων οργανισμών στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Δικτύου Κατάρτισης Δικαστών** (10 λεπτά)

Συζήτηση (30 λεπτά)

Συμπεράσματα από τους εισηγητές (20 λεπτά)

ANNEX

PRACTICAL GUIDELINES FOR THE DEBATE

The floor will be given to Members in the order in which requests are received. Speakers wishing to supplement their speeches may do so in writing by submitting documents (preferably in English or French) in advance to the secretariat (email: ip-libe@europarl.europa.eu).These documents will be circulated during the meeting.

IMPORTANT NOTICE FOR THOSE WISHING TO ATTEND THE HEARING

This seminar is open to the public. However, for security reasons, participants who do not have a European Parliament access badge must obtain a pass in advance. Those wishing to obtain such a pass should contact the seminar secretariat (ip-libe@europarl.europa.eu) by 6 September. It is essential to provide us with your full name, address and date of birth. Without this information, the Security Service will not provide entry passes.

Simultaneous interpretation will be available in the following languages : EN, FR, DE, IT, NL, ES, HU, EL, PT, RO, SV, PL

Seminar Secretariat	Telephone	Address	E-mail address
LIBE **Agita SERZANE** *Administrator (divorce and legal separation)*	**+32.2.283.23.81**	European Parliament Rue Wiertz 60 - RMD 1J044 B-1047 Brussels	**ip-libe@europarl.europa.eu**
Anita BULTENA *Administrator (maintenance obligations)*	**+32.2.284.25.32**	European Parliament Rue Wiertz 60 -RMD 01J024 B-1047 Brussels	
JURI **Robert BRAY** *Administrator (maintenance obligations)*	**+32.2.284.63.37**	European Parliament Rue Wiertz 60 -RMD 02J034 B-1047 Brussels	**ip-juri@europarl.europa.eu**
Andrea SCRIMALI *Administrator (divorce and legal separation)*	**+32.2.284.43.66**	European Parliament Rue Wiertz 60 -RMD 02J014 B-1047 Brussels	
Ryszard DE GROOT *Assistant LIBE*	**+32.2.284.07.95**	European Parliament Rue Wiertz 60 -RMD 1J036 1047 Brussels	**ip-libe@europarl.europa.eu**
Anne DE CONINCK *Assistant LIBE*	**+32.2.284.21.79**	European Parliament Rue Wiertz 60 -RMD 1J026 1047 Brussels	
Najat MOUSSAOUI *Assistant JURI*	**+32.2.284.06.69**	European Parliament Rue Wiertz 60 -RMD 2J022 1047 Brussels	**ip-juri@europarl.europa.eu**
Barbara ASSI *Assistant JURI*	**+32.2.284.09.96**	European Parliament Rue Wiertz 60 -RMD 2J038 1047 Brussels	